

Dönem : 5
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 330

765 Sayılı Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (1/246)

TC

Başbakanlık

4 . 1 . 1979

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 101 - 394/10814

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması Bakanlar Kurulunca 29 . 12 . 1978 tarihinde kararlaştırılan «765 sayılı Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak gönderilmiştir.

Gereğinin yapılmasını izinlerine saygıyla sunarım.

Bülent Ecevit
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Toplum içinde yaşamak insanlar için doğal bir olgu ve kaçınılmaz bir zorunluluktur. Toplumsal huzuru ve bireylerin güven içinde yaşamalarını sağlamak da, Devletin en başta gelen ödevlerinden birisidir. Devlet bu ödevini yerine getirmek üzere çeşitli kurallar koyma yetkisine sahiptir. Konulan statik kurallar, geçen zaman süresi içinde, niteliği gereği dinamik bir yapıya sahip olan toplumun, duyduğu gereksinimleri karşılayamaz hale gelmektedir. Bu nedendir ki, Devletin zaman zaman daha önce koymuş olduğu kuralları gözden geçirmesi ve yeni düzenlemeler yapması gerekmektedir.

Çeşitli toplumlarda olduğu gibi Türk toplumunda da görülen sosyal, siyasal ve ekonomik gelişmelerle, hızlı nüfus artışı ve kentleşme süreci, suç ve suçluların artmasının başlıca etmenlerindedir.

Doğal olan toplumsal yapı değişikliği ve gelişmeyi önleyecek ya da geriletecek şiddet eylemlerine karşı zamanında ve etkili biçimde önlemler almak, bugün için kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir.

Duyulan bu zorunluluk gereği, toplumun içinde huzur, barış ve güvenliği sağlamak üzere şimdiye kadar alınan ve alınmakta olan önlemlerle birlikte, Türk Ceza Kanununun özellikle şiddet eylemlerine ilişkin yaptırımları öngören maddeleri, bilimsel bir komisyonca yeniden gözden geçirilerek, söz konusu maddeler gerek ceza süreleri, gerekse suç öğeleri yönünden günümüz koşullarına uygun biçimde yeniden düzenlenmiştir.

Tasarımın içeriğinden de anlaşılacağı üzere, sadece cezaların artırılması ile yetinilmemiş, fakat bundan daha önemlisi bugüne kadar uygulamada görülen birçok boşluklar doldurulduğu gibi, suç öğeleri de açık ve seçik bir biçimde belirtilmiştir.

Tasarımın asıl amacı, cezaların etkinliğini ve caydırıcılığını sağlamak yanında, suç işleyen herkesin cezaya çarptırılacağı ve bundan kurtulamayacağı inancının toplumda yaratılmasını ve yaygınlaştırılmasını sağlamaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu maddeyle Türk Ceza Kanununun 179 ncu maddesi değiştirilmiştir.

Madde 179. — Anayasamızda güvence altına alınmış olan kişi özgürlüğünün her türlü saldırıdan korunmasına yönelik önlemler alınması Devlete düşen ödevlerin başında gelmektedir. Kuşkusuz özgürlük, başkasının özgürlüğünü yok etme ya da kısıtlama özgürlüğü değildir. Tüm ülke yasalarında olduğu gibi Ceza Yasa-

mızın 179 ncu maddesi de, kişi özgürlüğüne yapılan saldırıları yaptırma bağlamıştır. Ancak, toplumların dinamik yapısı gereği değişen ve gelişen sosyo - ekonomik koşullar karşısında, statik bir niteliğe sahip olan normlar, zamanla toplum gereksinmelerini karşılayamaz hale gelmektedir.

Bu gereksinmenin sonucu olarak, 179 ncu maddenin günümüz koşullarına yanıt verecek ve kötü amaçlı kişiler karşısında bireylerin en doğal hakkı olan kişi özgürlüklerini korumada etkinliği sağlayacak biçimde değiştirilmesi, bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır.

179 ncu maddenin birinci maddesinde yapılan değişiklik, suçun öğeleninde yapılan bir değişiklik değildir. Sadece cezanın altısını bir yıl olarak saptanmış, etkinliği sağlamak üzere para cezası öngörülmüş ve fıkra metni dil yönünden yalınlaştırılmıştır.

Suçun ağırlaştırıcı nedenlerini kapsayan ikinci fıkrada yapılan değişiklikle, ağır hapis cezası süresiz saklı tutulmakla birlikte, cezanın etkinliğini sağlamak üzere para cezası öngörüldüğü gibi, ağırlaştırıcı nedenlere bazı yeni öğeler de eklenmiştir.

Özgürlükçü demokrasiye bireylerin değişik siyasal veya sosyal görüşlere sahip olmaları, demokratik rejimin en doğal gereğidir. Ancak, doğal olan bu görüş ayrılıklarından ötürü başkalarının özgürlüklerini kısıtlamaya kalkışanların da, daha ağır bir yaptırımla cezalandırılmaları, kişi özgürlüğünü korumak ve demokratik rejimin daha sağlıklı biçimde işlerliğini sağlamak bakımından gereklidir. Demokrasi hiçbir zaman kendisini, ya da kurum ve kurallarını yönetmeye yönelik eylemleri hoşgörü ile karşılayan bir rejim değildir.

Günümüzde kişi özgürlüğüne yönelik saldırıların büyük bir çoğunluğunun, siyasal veya sosyal görüş ayrılıklarından kaynaklandığı, bilinen bir gerçektir.

Bu nedenlerle, 2 nci fıkraya, söz konusu yeni öğeler getirilmesi ve özel amaçlı adam kaçırmaya ya da hapsetme suçu ile, bu maddede öngörülen ağırlaştırıcı nedenin karıştırılmaması için tasarı metnine 499 ncu maddedeki durumlar dışında tümcesinin eklenmesi uygun görülmüştür.

Madde 2. — Türk Ceza Kanununun 188 nci maddesi değiştirilmiştir.

Madde 188. — 179 ncu madde gibi, kişi özgürlüğüne karşı işlenen cürümler faslında yer alan 188 nci maddede, yapılan değişiklikle, yaptırımların etkinliğini sağlamak üzere cezalar artırıldığı gibi, anılan maddede öngörülen suçlar için yeni öğeler de getirilmiş ve madde dil yönünden yalınlaştırılmıştır.

1 nci fıkraya getirilen yeni öğeler, «Yetkisi olmadan veya yasalara aykırı olarak bir konuda bilgi vermeye veya inancını veya siyasi veya sosyal görüşünü açıklamaya zorlarsa» tümcesi ile ifade edilmiştir.

Anayasanın 19/3 ve 20/2 nci maddelerine göre kimse dini inancını, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz.

Günümüzde toplum huzurunun bozulmasında yarar gören bazı aşırı akımlara mensup kişilerin, özel bir amaçla ve yetkileri olmadığı halde yurttaşları kimliklerini bildirmeye, siyasi ve sosyal görüşlerini açıklamaya zorladıkları, sorulan soruya yanıt vermeme ya da yanıt verilse bile yanıtın o kişi üzerinde olumsuz etki yaratması halinde masum kişilerin ağır ve tehlikeli sonuçlarla karşılaştıkları herkesçe bilinen bir gerçektir.

Anayasanın anılan buyruğuna işlerlik kazandırmak ve kişilerin temel hak ve özgürlüklerini güvence altına almak bakımından, 1 nci fıkraya sözü edilen yeni öğelerin eklenmesi uygun görülmüştür.

İkinci fıkrada sadece cezalar artırılmış ve fıkra metni yalınlaştırılmıştır.

Üçüncü fıkrada da önemli bir değişiklik yapılmamış, yalnız cezaların artırılması, dilin yalınlaştırılması ve «Birkaç kişi» deyiminin uygulamada birliği sağlamak karışıklığı önlemek için, «İki veya daha çok kişi» şeklinde değiştirilmesi ile yetinilmiştir.

Dördüncü fıkrada cezalar artırılmış ve dil yalınlaştırılmıştır.

Beşinci fıkrada, dil yalınlaştırılmış ve ceza artırılmıştır.

Uygulamada eğitim özgürlüğünü engelleme suçu olarak tanımlanan altıncı fıkra hükmü, bu fıkrada sayılan yerlere girilmesine veya oralarda kalınmasına zor ya da tehdit kullanılarak engel olanların eylemlerini yaptırma bağlamaktadır. Fıkra hükmü, eğitim ve öğretim kurumlarına girildikten sonra çeşitli eylem ve davranışlarla buralarda, eğitim ve öğretim çalışmalarının kesilmesine neden olanların eylemlerini kapsamakta idi. Getirilen, «ya da eğitim ve öğretim çalışmalarının kesilmesine veya ara verilmesine neden olursa» tümcesi ile, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin aksamasına neden olan kötü niyetli kişilerin eylemleri etkin yaptırma bağlanmak suretiyle, eğitim ve öğretimin kesintisiz sürdürülmesi sağlanmak istenmiştir.

Yeni getirilen yedinci fıkraya ile de, maddenin öteki fıkralarında öngörülen eylemlerin, öğrenci olmayanlar ya da suçun işlendiği kurumun öğrencisi bulunmayanlar tarafından işlenmesi, etkinliği sağlamak bakımından artırıcı neden olarak kabul edilmiştir.

Son fıkrada öğelerde bir değişiklik yapılmamış ancak cezaların artırılması dil yönünden metnin yalınlaştırılması, uygulamada birliği sağlamak ve karışıklığı önlemek üzere «birkaç kişi» deyimi yerine «iki veya daha çok kişi» deyiminin kullanılması ve ihtiyari olan genel güvenlik gözetimi önleminin zorunlu hale getirilmesi ile yetinilmiştir.

Madde 3. — Türk Ceza Kanununun 235 nci maddesi değiştirilmiştir.

Madde 235. — Bu maddede yapılan değişikliklerle suçun öğelerine dokunulmamış, ancak bugünkü koşullarda son derece etkisiz kalan, «5 - 100» liralık para cezası yerine, özgürlüğü bağlayıcı cezalar öngörülme suretiyle, yaptırımın etkinliği sağlanmak istenmiştir. Ayrıca madde dil yönünden yalınlaştırılmıştır.

Madde 4. — Türk Ceza Kanununun 253 ncü maddesinin birinci fıkrası değiştirilmiştir.

Madde 253/1. — Bu maddede yapılan değişikliklerle madde metni dil yönünden yalınlaştırılmış, etkinliği sağlamak üzere cezalar artırılmış ve son cümlede getirilen yeni öge ile de elbisenin sağladığı kolaylıktan yararlanarak cürüm işlenmesi hali, haksız olarak elbise giyme suçunun ağırlaştırıcı nedeni olarak kabul edilmiştir.

Madde 5. — Türk Ceza Kanununun 254 ncü maddesinin 2 nci fıkrası bu madde ile değiştirilmiş bulunmaktadır.

Madde 254/2. — Hükümete karşı şiddet veya direnme ve yasalara aykırı davranış başlıklı 254 ncü maddenin 2 nci fıkrasında yapılan değişikliklerle, eylemin, silahlı bir kişi veya silahsız toplanmış beşten çok kimse tarafından işlenmesi eşdeğerde tutulmuş, iki veya daha çok kişilerin silahlı olarak aynı işlemi işlemesi ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmiştir.

Ayrıca metin, dil yönünden yalınlaştırılmış ve «on» kişilik topluluk «beşe» indirilmiştir.

Madde 6. — Türk Ceza Kanununun 258 ncü maddesinin 2 nci fıkrası değiştirilmiştir.

Madde 258/2. — Bu maddede yapılan değişikliklerle 254/2 nci maddede yapılan değişiklik arasında koşut sağlanmıştır.

Madde 7. — Türk Ceza Kanununun 264 ncü maddesi değiştirilmiş ve maddeye yeni fıkra eklenmiştir.

Madde 264. — Altı fıkradan oluşan 264 ncü maddenin, ilk beş fıkrasında yapılan değişikliklerle, suçun öğelerine ve ağırlaştırıcı nedenlerine dokunulmamış sadece etkinliği sağlanmak üzere cezaların artırılması ve dilin yalınlaştırılması ile yetinilmiştir.

Altıncı fıkraya eklenen yeni hükümlerle, yasaklanan şeylerin nitelik ve niceliğine göre cezaların artırılması veya eksiltilmesine olanak sağlanmış ve bu suretle eylemle yaptırım arasında adaletli bir denge kurulmuştur.

Maddeye eklenen 7 nci fıkra ile, günümüzde en çok başvurulan ve yasal boşluklar nedeniyle faillerinin etkin bir biçimde yaptırıma tabi tutulamadığı eylemler düzenlenmiştir.

Bilindiği gibi, meskûn veya halkın toplu olarak bulunduğu yerlere patlayıcı madde atanlar, 6 ncü fıkra ile etkin bir biçimde cezalandırıldıkları halde, aynı nitelikteki yerlere ve taşıtlara, en az patlayıcı maddeler kadar ve hatta ondan daha ağır sonuçlar doğurabilecek silahla ateş etme eylemleri, çok etkisiz yaptırımlara tabi tutulmuştur.

Atılan silahın türünün saptanamaması halinde eylem TCK nun 551 nci madde kapsamı içinde ele alınarak 50 liraya kadar hafif para cezası ve bir aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılmaktadır.

Yeni getirilen düzenleme ile, fıkrada belirtilen yerlere, korku, kaygı ve panik yaratacak biçimde silahla ateş edenler, eylemleri daha ağır bir cezayı gerektirse bile, yalnız bu eylemlerinden dolayı ayrıca, etkin bir ceza ile cezalandırılacaklardır. Terörist eylemlerin bir bölümünü oluşturan bu tür eylemlerin, toplum huzurunu sağlanması bakımından etkin ceza yaptırımına bağlanması, bir zorunluluk haline gelmiştir.

Maddeye eklenen son fıkra ile de yukarıdaki iki fıkrada öngörülen eylemlerin, suçun işlenmesini kolaylaştırıcı ve faillerinin yakalanmasını güçleştirici her türlü teknik ve mekanik araçlardan yararlanılması ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmiştir.

Madde 8. — Türk Ceza Kanununun 313 nci maddesi değiştirilmiştir.

Madde 313. — Birinci fıkrada adliye veya âmmenin itimadı veya adabı umumiye ve nizamı aile veya şahıs veya mal aleyhine cürüm işlemek için cemiyet teşkil etmek kaydı mevcut iken, yukarıdaki suçlarla sınırlama kaldırılmış ve cemiyet yerine teşekkül meydana getirme deyimini kullanılmış ve cezanın altını belirtilmiştir.

2. Maddeye eklenen ikinci fıkra ile teşekkülün halk arasında korku, endişe veya panik yaratmak ya da siyasi veya sosyal bir görüşten kaynaklanan amaçla ya da 369, 370, 372, 373, 374, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 384, 385, 387, 388, 390, 394, 401, 402, 448, 449, 450, 451, 452, 464, 495, 496, 497, 498, 499 ve 500 nci maddelerinde öngörülen ve kişi ve toplum için ağır sonuçlar yaratacak olan suçları işlemek üzere kurulması halî, ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmiştir.

3. Yürürlükteki 2 nci fıkraya «meskün mahal», «buluşma» yerleri deyimleri eklendiği gibi, «iki veya daha fazla» deyimini yerine «içlerinden velev biri» deyimini kullanılmak suretiyle maddeye açıklık ve işlerlik kazandırılmıştır.

4. Yürürlükteki metnin 3 nci fıkrasındaki «cemiyetin muharrik veya reisleri» deyimini yerine «yöneticileri» deyimini getirilmek suretiyle teşekkülün yönetenlerin daha kolay belirlenmesi sağlanmak istenmiştir.

5. Yürürlükteki metnin birinci fıkrasındaki beş kişi veya daha ziyade kimsenin belli suçları işlemek üzere cemiyet teşkili öngörülmekte iken eklenen bu fıkra ile uygulamada gerek «cemiyet» deyimini yanlış yorumlara neden olması ve gerekse sayısal sınırın tam olarak olaylarda saptanamaması nedeniyle; bu maddenin uygulamasında güçlükler ortaya çıkmış olduğundan anılan maddeye işlerlik sağlanmak üzere beş kişilik birleşme sınırı ikiye indirilmiş ve «cemiyet» deyimini yerine de «teşekkül» deyimini kullanılmak ve teşekkülün açık tanımı yapılmak suretiyle, uygulamadaki yanlış yorum ve duraksamaların giderilmesine çalışılmıştır.

6. Yürürlükteki metnin son fıkrasında yer alan «emniyeti umumiye nezareti altına alınmak» önemi aynen tasarıda da kabul edilmiş yalnız, dil yönünden deyimler yalınlaştırılmıştır.

7. Bilindiği üzere gerek TCK unca, gerekse özel kanunlarda bazı suçların işlenmesi amacıyla «teşekkül» meydana getirme, ceza yaptırımına bağlanmış olduğundan, yasalarda teşekkül için özel cezaların öngörüldüğü durumlarda, bu maddede öngörülen teşekkül hükmünün uygulanmayacağı belirtilmek suretiyle, uygulamada yanlış anlamaların ortaya çıkması önlenmek istenilmiştir.

Madde 9. — Türk Ceza Kanununun 314 nci maddesi değiştirilmiştir.

Madde 314. — Maddenin 1 nci fıkrasındaki öğeler saklı tutulmuş, ancak teşekkül mensuplarına veya onlardan bazısına yapılacak yardımlar bu gibi teşekküllerin varlığını sürdürmesini sağlayacağı gibi, bunların ortaya çıkmasını da güçleştireceğinden, alt sınırı yedi gün olan hapis cezası, bir yıldan beş yıla kadar artırılmış; ayrıca bu tür yardımların maddede öngörülen kuruluşlarca ve bunların belli yerlerinde yapılması, artırıcı neden kabul edilmiştir.

İkinci fıkra dil yönünden yalınlaştırılmıştır.

Madde 10. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 315 nci maddesi değiştirilmiştir.

Madde 315. — Bu maddede önemli bir değişiklik yapılmamış, sadece dil yönünden maddenin yalınlaştırılması ile yetinilmiştir.

Madde 11. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 384 nci madesi değiştirilmiştir.

Madde 384. — Bu maddenin birinci fıkrasındaki suç öğeleri saklı tutulmuş, ancak etkinliği sağlamak bakımından cezanın alt ve üst sınırları artırılmış ve fıkra dil yönünden de yalınlaştırılmıştır.

Maddeye eklenen ikinci fıkra ile eylemin ister kamuya ait olsun, isterse özel kişilere ait olsun halkın yararlanmasına ayrılmış olan kara ulaşım araçları hakkında işlenilmiş olması, cezaların etkinliğinin ve halkın seyahat güvenliğinin sağlanması bakımından uygun görülmüştür.

Tasarı metninin üçüncü fıkrasını oluşturan yürürlükteki metnin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle, «birkaç kişi» deyimini yerine, uygulamada birlik ve kolaylık sağlamak üzere «iki veya daha çok kişi» deyimini kullanılması ve dilin yalınlaştırılması ile yetinilmiştir.

Tasarının dördüncü, yürürlükteki metnin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, yetersiz olan ceza süreleri etkinliği sağlamak üzere artırılmış ve dil yalınlaştırılmıştır. Tasarı metnine eklenen 5 nci fıkra ile, eylemin halkın yararlanmasına ayrılmış deniz ulaşımı aracı hakkında işlenmesi, kara ulaşım araçlarında olduğu gibi, ağırlaştırıcı neden olarak öngörülmüştür.

Tasarının 6 ncı fıkrasını oluşturan yürürlükteki metnin 4 ncü fıkrasında yapılan değişiklikle de, dil yalınlaştırıldığı gibi, uygulamada birlik ve kolaylığın sağlanması amacıyla «birkaç kişi» deyimini yerine «iki veya daha çok kişi» deyiminin kullanılması uygun görülmüştür.

Uçak kaçırmaya ilişkin fıkrada yapılan değişiklikle de suç ögelerine açıklık getirilmiş ve etkinliği sağlamak üzere ceza süreleri artırılmıştır.

Madde 12. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 516 ncı maddesi değiştirilmiştir.

Madde 516. — Bu madde tümüyle gözden geçirilmiş ve dil yönünde sadeleştirildiği gibi ceza süreleri de artırılmıştır. Ayrıca birinci fıkranın üçüncü bendine «eski yapıtlar» deyimini eklendiği gibi, motorlu taşıt araçlarının yakılması veya diğer patlayıcı maddelerle tahrip edilmesi hali 7 nci bent olarak etkin ceza yaptırımını ile birlikte, birinci fıkraya yeni bir bent olarak eklenmiştir.

Madde 13. — Bu madde ile Türk Ceza Kanununun 517 nci maddesi değiştirilmiştir.

Madde 517. — 516 ncı maddede öngörülen suçların özel ağırlaştırıcı nedenlerinin öngörüldüğü 517 nci maddede yapılan değişiklikle, «on ve daha ziyade kimseler» deyimini, yerine suçun kanıtlanmasında kolaylık sağlamak bakımından «beş ve daha çok kişi» deyiminin kullanılması ve 516 ncı maddede saptanan cezaların, belli bir orana göre artırılması, etkinliğin sağlanması bakımından uygun görülmüştür.

Madde 14. — Yürürlük tarihi ile ilgilidir.

Madde 15. — Yürütme ile ilgilidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/246
Karar No. : 89

8 . 3 . 1979

Millet Meclisi Başkanlığına

765 sayılı Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla Komisyonumuzda incelenip görüşüldü.

Tasarı ile Türk Ceza Kanununun genellikle anarşik eylemleri müeyyide altına alan 179, 188, 235, 253, 254, 258, 264, 313, 314, 315, 384, 516 ve 517 nci maddelerinde değişiklik önerilmektedir.

Tasarı, kanunlaştığı takdirde; açık kalan ve bazı hallerde suç işleyen cezalandırılmamasıyla sonuçlanan unsur eksiklikleri giderilmiş, anarşik nitelikteki eylemlerin cezaları suçun ağırlığıyla orantılı hale getirilmiş olacağı gibi, memura mukavemet, tehdit, öğrenim özgürlüğünü engelleme, suç işlemek için teşekkül meydana getirme ve bu gibi kimselere yardım etme, kara, deniz ve hava nakil vasıtalarını kaçırmaya, yolundan çevirme ve hareketlerine engel olma fiilleri de caydırıcı nitelikleri ağır cezalarla etkili müeyyideler altına alınmış olacaktır.

Bu nedenlerle tasarının tümü kabul edilerek maddelerin incelenmesine geçilmiştir.

Madde metinleri dildeki sadeleşme akımına uyularak düzenlenmiştir. Ancak, yeni terimlerin çoğu hukuk dilinde kesin bir mana taşımadığından, uygulamada karışıklığa yol açmamak amacıyla, bu terimlerin halen kullanılagelen karşılıkları ile değiştirilmesi ilke olarak kabul edilmiş ve maddelerde bu ilkeye göre gerekli düzenlemenin yapılması uygun görülmüştür.

I - Kişi özgürlüğüne yapılan saldırıları müeyyide altına alan Türk Ceza Kanununun 179 ncü maddesi dil yönünden düzeltilerek kabul edilmiştir. Madde böylece günün koşullarına uygun hale getirilmektedir.

II - Yine kişi özgürlüğüne karşı işlenen cürümler faslında yer alan 188 ncı maddede yapılan değişiklik ilke olarak yerinde mütalâa edilmiş ve madde dil yönünden düzeltilmiştir. Ayrıca, eğitim özgürlüğünü engelleme suçunu müeyyide altına alan 6 ncı fıkra değiştirilerek her türlü eğitim ve öğretim kurumlarına yurt ve

benzeri yerlere ve bunların eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına zor kullanarak engel olanların (5 nci fıkrada belirtilen) iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması kabul edilmiştir. Bu haller dışında eğitim ve öğretim çalışmalarının kesilmesine veya ara verilmesine haksız eylem ve davranışlarıyla neden olanlara altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilmesi ise 7 nci fıkrada öngörülmüştür.

Maddenin 7 nci ve 8 nci fıkraları 8 ve 9 ncu fıkralar olarak kabul edilmiştir. Böylece kanunun bütünlüğünü bozmayacak bir düzenlemeye gidilmiştir.

III - Görevi sırasında, kovuşturmayı gerektiren bir suç işlendiğini öğrenip de bunu ilgili daireye bildirmede ihmal veya gecikme gösteren memurun cezasını arttıran 235 nci madde aynen kabul edilmiştir.

IV - Türk Ceza Kanununun 253 ncü maddesinin 1 nci fıkrasında yapılan değişiklikle, her hangi bir resmi elbiseyi yetkisi olmadan giyenlerin cezaları artırılmakta ve resmi elbisenin sağladığı kolaylıktan yararlanarak cürüm işlenmesi suçun ağırlaştırıcı nedeni haline getirilmektedir.

Komisyonumuz, halen Parlamentoda bulunan bir tasarı ile para cezalarının asgari sınırlarının değiştirilmekte olduğunu göz önüne alarak bir çelişkiye yol açmamak amacıyla para cezasının asgari haddini kaldırmış, azami haddini ise iki bin liraya çıkarmıştır.

V - Türk Ceza Kanununun 254 ncü maddesinin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklikle Hükümete karşı şiddet veya direnme ve yasalara aykırı davranışlarda bulunma ekleminin silahlı bir kişi veya silahsız toplanmış beşten çok kimse tarafından işlenmesi hali eşdeğerde tutulmakta ve iki veya daha çok kişilerin silahlı eylemi işlemesi ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmektedir.

Komisyonumuz, bu fıkrada değişiklik yapılmasını uygun mütalaa etmiş ve maddeyi kanun tekniğine göre düzeltilerek kabul etmiştir.

VI - Türk Ceza Kanununun 258 nci maddesinin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklikle paralellik sağlanmaktadır. Bu madde de düzeltilerek kabul edilmiştir.

VII - Türk Ceza Kanununun 264 ncü maddesi değiştirilmekte ve bu maddeye yeni fıkralar eklenmektedir. Böylece patlayıcı, yıkıcı ve öldürücü alet ve ateşli eza yapanların, Türkiye'ye sokacların, sokmaya çalışanların veya ülke içinde bir yerden bir yere götürülenlerin veya bunlara aracılık edenlerin suçlarının cezaları artırılmakta, meskûn yerler ile halkın toplu olarak bulunduğu yerlere ve taşıtlara silahla ateş etme eylemleri etkin cezai müeyyideler altına alınmaktadır.

Komisyonumuz, maddenin 6 ncı fıkrasını ikiye ayırmış, maddenin birinci fıkrasında yazılı şeyleri meskûn yerde veya çevresinde ya da halkın geçtiği bir yerde ateşleyenler veya patlatanların yahut biracların eylemleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde bu madde hükmüne göre beş yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezası ve on bin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılması kabul edilirken; suçun halkın toplu olarak bulunduğu yerlerde veya kamu hizmetlerinin görülmesine ayrılmış binalarda işlenmesi halinde, suç daha ağır bir cezayı gerektirse bile ayrıca bu eylemden dolayı aynı cezaya hükmolunması uygun görülmüştür. Son fıkradaki suçu ağırlaştırıcı unsurlar arasına «taşıt aracı» da eklenmiştir.

VIII - Türk Ceza Kanununun 313 ncü maddesi değiştirilerek, halen adliye veya âmnenin itimadı veya adabı umumiye ve nizamı aile veya şahıs veya mal aleyhine cürüm işlemek için cemiyet teşkil kaydı mevcut iken bu sınırlama kaldırılarak teşekkül meydana getirme suçun unsuru haline getirilmektedir.

Komisyonumuz, bu madde ile birlikte Türk Ceza Kanununun 5 nci babının ikinci faslının başlığının da değiştirilmesini kanunun sistematigi bakımından zorunlu görmüştür. İkinci fıkrada ağırlaştırıcı neden gösterilirken, kanunun ilgili madde numaralarının sayılması yerine, genel ifadeler kullanılması yerinde görülmüştür. Üçüncü fıkrada teşekkül mensuplarından en az birinin dağlarda, kırlarda ve genel yerlerde silahlı dolaşması hali ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmekte iken Komisyonumuz, «iki veya daha ziyadesinin» bu halini ağırlaştırıcı neden olarak düzenlemiştir. 5 ve 6 ncı fıkraların yerleri değiştirilmiştir.

IX - Türk Ceza Kanununun 314 ncü maddesinde yapılan değişiklikle, teşekkül mensuplarına yardım edenlerin cezaları artırılmakta, bu yardımın birinci fıkrada yazılı belli yerlerde ve 2 nci fıkrada belli akrabalık bağına haiz kişiler arasında yapılması halleri, ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmektedir.

Komisyonumuz, 1 nci fıkradaki yerler arasına «öğretim kurumlarını» da almıştır.

X - Türk Ceza Kanununun 315 nci maddesinde sadece dil yönünden yapılan değişiklik uygun görülerek madde aynen kabul edilmiştir.

XI - Türk Ceza Kanununun 384 ncü maddesinde yapılan değişiklikle, kara ulaşım araçlarını, deniz ulaşım araçlarını hareket ettirmeyen, durduran, gitmekte oldukları yerlerden başka yerlere gönderten kimselele, uçak kaçırmanın cezaları artırılmaktadır.

Komisyonumuz, maddenin üç bölüm halinde düzenlenmesinin varılmak istenen gayeyi daha iyi sağlayacağı kanaatine varmış ve IV ncü bölümü madde metninden çıkarmıştır.

Kara ulaşım aracının hareket etmesini zor veya nüfuz kullanarak veya tehdit veya hile ile «engelleyenler» I nci bölümün, deniz ulaşım aracını aynı şekilde «götüren» ler II nci bölümün, bir uçağın «hareket etmesine engel olanlar» III ncü bölümün kapsamına alınmış ve böylece maddeye açıklık getirilmiştir.

XII - Türk Ceza Kanununun 516 ncü maddesinde yapılan değişiklikle bir kimsenin taşınır veya taşınmaz malını yıkan, yok eden veya zarar verenlerin, zarar görenin şikayeti halinde, hapis cezaları altı aydan bir yıla, para cezaları da bin liradan üç bin liraya çıkarılmaktadır.

Komisyonumuz, günün koşullarını göz önüne alarak hapis cezalarını bir yıldan üç yıla çıkarmıştır. Maddenin ağırlaştırıcı unsurları ayrı ayrı yedi bent halinde sayılmaktadır. Üçüncü bende «din» ve «eşya», 6 ncü bende ise gezi kelimesinden sonra «yerleri» kelimeleri eklenerek bu bentler daha kolay anlaşılır hale getirilmiştir. Sondan bir önceki fıkraya yapılan ekleme ile (7 ncü bentte belirtilen) yakıcı veya patlayıcı maddeler kullanarak motorlu taşıt araçları üzerinde işlenecek suçlarda (Bu suçların günümüzde çok artmış olması göz önüne alınarak verilecek cezanın asgari haddinin üç yıldan az olmaması öngörülmüştür.

XIII - 516 ncü maddede öngörülen suçların özel ağırlaştırıcı nedenlerinin öngörüldüğü 517 ncü maddede yapılan değişiklikle «on ve daha ziyade kişiler» deyimini yerine «beş ve daha çok kişi» deyimini kullanılarak maddenin etkinliği artırılmaktadır. Komisyonumuz maddedeki «veya» sözcüğü «ceza» şeklinde düzeltilmiştir.

XIV - 14 ve 15 ncü maddeler, yürürlük ve yürütme maddeleri olup aynen kabul edilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına arz edilmek üzere saygı ile sunulur,

Adalet Komisyonu Başkanı ve

Bu Rapor Sözcüsü

Ankara

İ. Hakkı Köylüoğlu

Hatay

Mevlüt Önal

Kastamonu

İ. Hilmi Dura

Sivas

Tevfik Koraltan

Çorum

M. Kemal Biberöğlu

İçel

516 ncü maddenin 6 ncü bendinin cezanın 3 yıldan aşağı olmasının karşısındayım.

Ramazan Çalışkan

Kırşehir

Doğan Güneşli

Uşak

M. Selâhattin Yüksel

Gaziantep

516 ncü maddeye muhalifim.

Ahmet Karahan

Kahramanmaraş

Hüseyin Doğan

Nevşehir

İ. Etem Boz

Zonguldak

Köksal Toptan

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

765 Sayılı Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 179 ncu maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

«Madde 179. — Bir kimse diğer bir kimseyi yasalara aykırı olarak kişi özgürlüğünden yoksun kılarsa bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır..

Fiil cebir veya şiddet veya hile kullanarak veya öç alma veya maddi çıkar sağlama kastı ile ya da dinsel veya ulusal bir nedenle ya da 499 ncu maddedeki durumlar dışında, siyasal veya sosyal görüş ayrılıklarından kaynaklanan her hangi bir amaçla işlenir veya suçun mağduru askerlikte kullanılmak üzere yabancı bir ülkeye teslim edilirse verilecek ceza üç yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis ve on bin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıdır.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı eylemlerin silahla veya birden çok kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde, ceza yarı oranında artırılır.»

MADDE 2. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 188 nci maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir. :

«Madde 188. — Bir kimse bir şeyi işlemek veya işlemesine izin vermek ya da o şeyi işlememeye mecbur etmek için diğer bir kimseye zor kullanır veya onu tehdit eder veya yetkisi olmadan veya yasalara aykırı olarak bir konuda bilgi vermeye veya inancını veya siyasi veya sosyal görüşünü açıklamaya zorlarsa altı aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Bu kimse tasarladığı amaca ulaşmışsa hapis cezası bir yıldan iki yıla ve ağır para cezası iki bin liradan beş bin liraya kadardır.

Zor kullanma veya tehdit eylemleri silahla ya da kendini tanınmayacak bir hale koyarak ya da iki veya daha çok kişi tarafından birlikte ya da imzasız bir mektup ya da özel işaretlerle ya da var olan veya var sayılan gizli bazı örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu suretle istenilen amaca ulaşılmışsa beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca beş yıl genel güvenlik gözetimi altında bulundurulur.

Bir kimse, yasalara aykırı olarak, kamu hizmetlerinin görülmesine ayrılan yapılara veya eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına kişiler veya eşya üzerinde zor kullanarak veya başkalarını tehdit ederek engel olursa, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Bir kimse, yasalara aykırı olarak, her türlü eğitim ve öğretim kurumlarına veya öğrencilerin toplu olarak oturdukları yurt veya benzeri yerleri veya bunların eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına kişiler ve eşya üzerinde zor kullanarak veya başkalarını tehdit ederek engel olur ya da eğitim ve öğretim çalışmalarının kesilmesine veya ara verilmesine neden olursa yukarıdaki fıkrada gösterilen ceza ile cezalandırılır.

Yukarıdaki fıkrada gösterilen eylemler suçun işlendiği eğitim veya öğretim kurumlarının öğrencisi olmayan veya suçun işlendiği yurt veya benzeri yerlere yetkili makamlarca kabul edilmiş olmayan ya da öğrenci olmadığı halde bu gibi yerlerde kalan kişiler tarafından işlenirse verilecek ceza üç yıldan beş yıla kadar hapistir.

Yukarıdaki son üç fıkrada gösterilen eylemler; silahla veya kendini tanınmayacak hale koyarak ya da iki veya daha çok kişi tarafından birlikte veya var olan veya var sayılan bazı gizli örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca beş yıl genel güvenlik gözetimi altında bulundurulur.»

MADDE 3. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 235 nci maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

«Madde 235. — Memurlardan biri görevini yaptığı sırada görevine ilişkin olarak kamu adına kovuşturmayı gerektiren bir suç işlendiğini öğrenip de ilgili daireye bildirmede ihmal ve gecikme gösterirse dört

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

765 Sayılı Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 179 ncu maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

«Madde 179. — Bir kimse diğer bir kimseyi gayrimeşru surette kişi hürriyetinden mahrum ederse bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eğer suçlu bu fiili işlemek için yahut işlediği zamanda tehdit veya kötü muamele eder veya hile kullanır yahut bu fiili işlemi kastıyla veya dini veya millî bir maksatla yahut 499 ncu maddedeki haller dışında maddi çıkar sağlama kastıyla veya siyasi veya ideolojik veya sosyal görüş ayrılıklarından kaynaklanan her hangi bir amaçla işler yahut mağduru askerlikte kullanılmak üzere yabancı bir ülkeye teslim ederse verilecek ceza üç yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis ve on bin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıdır.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı fiillerin silahla veya birden çok kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.»

MADDE 2. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 188 nci maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

«Madde 188. — Bir kimse bir şeyi işlemek veya işlemesine müsaade etmek ya da o şeyi işlememeye mecbur etmek için diğer bir kimseye zor kullanır veya onu tehdit eder veya yetkisi olmadan veya yasalara aykırı olarak bir konuda bilgi vermesini veya inancını veya siyasi veya sosyal görüşünü açıklamasını isterse altı aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Bu kimse tasarladığı sonucu elde etmişse hapis cezası bir yıldan iki yıla ve ağır para cezası iki bin liradan beş bin liraya kadardır.

Birinci fıkradaki eylemler silahla ya da kendini tanınmayacak bir hale koyarak ya da bir kaç kişi tarafından birlikte ya da imzasız bir mektup ya da özel işaretlerle ya da var olan veya var sayılan gizli bazı örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu suretle istenilen sonuç elde edilmişse beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca beş yıl genel güvenlik gözetimi altında bulundurulabilir.

Bir kimse, gayrimeşru olarak kamu hizmetlerinin görülmesine ayrılan yapılara veya eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına kişiler veya eşya üzerinde zor kullanarak veya başkalarını tehdit ederek engel olursa, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bir kimse, gayrimeşru olarak her türlü eğitim ve öğretim kurumlarına veya öğrencilerin toplu olarak oturdukları yurt veya benzeri yerlere veya bunların eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına kişiler veya eşya üzerinde zor kullanarak veya başkalarını tehdit ederek engel olursa yukarıdaki fıkrada gösterilen ceza ile cezalandırılır.

Yukarıki fıkrada gösterilen hal dışında eğitim ve öğretim çalışmalarının kesilmesine veya ara verilmesine haksız eylem ve davranışlarıyla neden olanlara altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

Yukarıdaki iki fıkrada gösterilen eylemler suçun işlendiği eğitim veya öğretim kurumlarının öğrencisi olmayan veya suçun işlendiği yurt veya benzeri yerlere yetkili makamlarca kabul edilmiş bulunmayan ya da öğrenci olmadığı halde bu gibi yerlerde kalan kişiler tarafından işlenirse verilecek ceza, altıncı fıkradaki halde üç yıldan beş yıla, yedinci fıkradaki halde ise bir yıldan üç yıla kadar hapistir.

Yukarıdaki son dört fıkrada gösterilen eylemler; silahla veya kendini tanınmayacak hale koyarak ya da bir kaç kişi tarafından birlikte veya var olan veya var sayılan bazı gizli örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca beş yıl genel güvenlik gözetimi altında bulundurulur.»

MADDE 3. — Tasarının 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır ve bu cezaya, öğrenilen suçun önemine göre ayrıca süreli veya süresiz memuriyetten mahrumiyet cezası da eklenir.

Eğer fail, adli kolluk memurlarından biri ise verilecek ceza bir yıl hapis cezasından aşağı olamaz ve her halde memuriyetten süresiz mahrumiyet cezası da hükmolunur.»

MADDE 4. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 523 ncü maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

1. «Her kimse bir rütbe veya memuriyetin veya bir mesleğin resmi elbisesine yetkisi olmaksızın açıkta açığa giyer veya hakkı olmayan nişan ve madalyaları takarsa üç aydan bir yıla kadar hapis ve beş yüz liradan bin beş yüz liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Böyle bir elbise giyerek elbisenin belirlediği meslek ve memuriyetle ilgili işler yapanlara altı aydan iki yıla kadar hapis ve bin beş yüz liradan üç bin liraya kadar ağır para cezası verilir. Bu elbisenin sağlayacağı kolaylık ve olanaklardan yararlanarak bir cürüm işlenirse, yalnız bu eylemden ötürü yukarıdaki cezalar üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.»

MADDE 5. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 254 ncü maddenin 2 nci fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

2. «Eylem silahla bir kişi veya silahsız ve birleşme olmasa bile toplanmış beşten çok kimse tarafından işlenirse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. İki ve daha çok silahlı kişiler tarafından işlenirse verilecek ceza beş yıldan az olamaz.»

MADDE 6. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 258 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

«Eylem silahla bir kişi veya silahsız olsalar bile beşten çok kimse tarafından birlikte işlenmiş ise üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. Eylem iki veya daha çok silahlı kişiler tarafından işlenirse verilecek ceza beş yıldan az olamaz.»

MADDE 7. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 264 ncü maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

«Madde 264. — Her kim ait olduğu merciden ruhsat almaksızın dinamit veya bomba veya buna benzer yıkıcı veya öldürücü alet veya barut ve benzeri ateşli ecza yapar veya bunları yabancı bir ülkeden Türkiye'ye sokar veya sokmaya aracı olur veya ülke içinde bir yerden diğer bir yere götürür veya yollar veya götürmeye bilerek aracılık ederse, beş yıldan sekiz yıla kadar hapsolünür ve kendisinden on beş bin liradan altmış bin liraya kadar ağır para cezası alınır.

Birinci fıkradaki eylemleri işlemek amacı ile teşekkül vücuda getirenlerle yönetenler veya teşekküle mensup olanlar tarafından sözü geçen fıkrada yazılı suçlar işlenirse failer hakkında on yıldan onbeş yıla kadar ağır hapis ve elli bin liradan yüz bin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

İkinci fıkradaki hal dışında, iki veya daha çok kimselerin toplu olarak birinci fıkrada yazılı suçları işlemeleri halinde sekiz yıldan on iki yıla kadar ağır hapis ve yirmi beş bin liradan yetmiş beş bin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Birinci fıkrada yazılı eylemleri işlemek amacıyla iki veya daha çok kimselerin önceden anlaşıp birleşmeleri teşekkül sayılır.

Ruhsatsız bu gibi şeyleri taşıyanlar veya bulunduranlar veya satanlar veya satmaya çalışanlar veya alanlar üç yıldan beş yıla kadar hapis, on bin liradan yirmi bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Bu şeylerin cins ve miktar itibariyle vahamet göstermesi halinde beş yıldan sekiz yıla kadar hapis ve yirmibeş bin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası hükmolunur. Mahkemece bunların cins ve miktarının önemsiz sayılması ve failin meslek, kişilik ve ahlaki eylemleri yönünden tehlikesiz sayılması halinde hükmolunacak ceza bir aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasıdır.

(Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 4. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 253 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir. :

«Her kimse bir rütbe veya memuriyetin veya bir mesleğin resmi elbisesine yetkisi olmaksızın açıktan açığa giyer veya hakkı olmayan nişan veya madalyaları takarsa üç aydan bir yıla kadar hapis ve iki bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Böyle bir elbise giyerek elbisenin belirlediği meslek ve memuriyetle ilgili işler yapanlara altı aydan iki yıla kadar hapis ve bin beş yüz liradan üç bin liraya kadar ağır para cezası verilir. Bu elbisenin sağlayacağı kolaylık ve olanaklardan yararlanarak bir cürüm işlenirse, yalnız bu eylemden ötürü yukarıdaki cezalar üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur.»

MADDE 5. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 254 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir. :

«Eylem silahla bir kişi tarafından işlenmiş ise iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. Eylemin iki veya daha çok silahlı kişiler tarafından anlaşarak birlikte veya silahsız ve anlaşma olmasa bile toplanmış beşten çok kişiler tarafından işlenmesi halinde verilecek ceza beş yıldan az olamaz.»

MADDE 6. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 258 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir. :

«Eylem silahla bir kişi tarafından işlenmişse iki yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir. Eylemin iki veya daha çok silahlı kişiler tarafından veya silahsız olsa bile toplanmış beşten çok kişiler tarafından işlenmesi halinde verilecek ceza üç yıldan beş yıla kadar hapis cezasıdır.»

MADDE 7. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 264 ncü maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir. :

«Madde 264. — Her kim ait olduğu merciden ruhsat almaksızın dinamit veya bomba veya buna benzer yıkıcı veya öldürücü alet veya barut ve benzeri ateşli ecza yapar veya bunları yabancı bir ülkeden Türkiye'ye sokar veya sokmaya aracı olur veya ülke içinde bir yerden diğer bir yere götürür veya yollar veya götürmeye bilerek aracılık ederse, beş yıldan sekiz yıla kadar hapsolunur ve kendisinden on beş bin liradan altmış bin liraya kadar ağır para cezası alınır.

Birinci fıkradaki eylemleri işlemek amacı ile teşekkül vücuda getirenlerle yönetenler veya teşekküle mensup olanlar tarafından sözü geçen fıkrada yazılı suçlar işlenirse failer hakkında on yıldan on beş yıla kadar ağır hapis ve elli bin liradan yüz bin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

İkinci fıkradaki hal dışında, iki veya daha çok kimselerin toplu olarak birinci fıkrada yazılı suçları işlemeleri halinde sekiz yıldan on iki yıla kadar ağır hapis ve yirmi beş bin liradan yetmiş beş bin liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Birinci fıkrada yazılı eylemleri işlemek amacıyla iki veya daha çok kimselerin önceden anlaşıp birleşmeleri teşekkül sayılır.

Ruhsatsız bu gibi şeyleri taşıyanlar veya bulunduranlar veya satanlar veya satmaya çalışanlar veya alanlar üç yıldan beş yıla kadar ağır hapis, on bin liradan yirmi bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Bu şeylerin cins ve miktar itibarıyla vahamet göstermesi halinde beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis ve yirmi beş bin liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası hükmolunur. Mahkemece bunların cins ve miktarının önemsiz sayılması ve failin meslek, kişilik ve ahlaki eylemleri yönünden tehlikesiz sayılması halinde hükmolunacak ceza bir aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasıdır.

(Hükümetin teklifi)

Birinci fıkrada yazılı şeyleri, meskûn yerde veya çevresinde ya da halkın gelip geçtiği bir yerde ateşleyenler veya patlatanlar yahut bırakanlar, suçun işlendiği yerin niteliğine ve önemine göre daha ağır bir cezayı gerektirse bile, ayrıca beş yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezası ve on bin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Her kim korku, kaygı veya panik yaratabilecek biçimde her ne amaç ve nedenle olursa olsun, meskûn bir yerde veya çevresinde veya özel veya resmi veya genel yapılara ya da her türlü taşıt araçlarına ya da halkın toplu olarak buldukları diğer yerlere silahla ateş ederse, eylem başka bir suç oluşturursa bile ayrıca, iki yıldan aşağı olmamak üzere hapis ve beş bin liradan az olmamak üzere ağır para cezası ile cezalandırılır.

Yukarıdaki iki fıkradaki yazılı eylemler iki veya daha çok kişi tarafından birlikte veya suçun icrasını kolaylaştırıcı araçlar kullanarak işlenirse cezalar üçte birden yarıya kadar artırılarak hükümlenir.»

MADDE 8. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 313 nci maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

Madde 313. — Her ne surette olursa olsun cürüm işlemek için teşekkül meydana getirenlerden her bir yalnız teşekkül meydana getirenlerden her biri yalnız teşekkülü meydana getirmekten dolayı iki yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Bu teşekkül halk arasında korku, endişe veya panik yaratmak ya da siyasi veya sosyal bir görüşten kaynaklanan amaçla ya da Türk Ceza Kanununun 369, 370, 372, 373, 374, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 384, 385, 386, 387, 388, 390, 394, 401, 402, 448, 449, 450, 451, 452, 464, 495, 496, 497, 498, 499 ve 500 nci maddelerinde belirtilen cürümleri işlemek için meydana getirilmişse verilecek ceza beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapistir

Teşekkül mensupları dağlarda ve kırlarda veya genel yollarda veya meskûn yerlerde içlerinden en az biri silahlı olarak dolaşır veya buluşma yerlerinde ya da emin bir yerde silah saklarsa birinci fıkradaki halde üç yıldan altı yıla, ikinci fıkradaki halde yedi yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Teşekkülün yöneticileri hakkında yukarıdaki fıkralar uyarınca hükmedilecek ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Bu maddede yazılı teşekkül, iki veya daha fazla kimsenin sürekli olarak ve birlikte cürüm işlemek amacı etrafında birleşmesi ile oluşur.

Bu maddede tayin olunan ceza sürelerine eşit bir süre ile genel güvenlik gözetimi altında bulundurmaya da karar verilir.

Bu kanun ve diğer kanunlarda yer alan özel hükümler saklıdır.

MADDE 9. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 314 nci maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

Madde 314. — Yukarıdaki madde uyarınca meydana getirilen teşekküllerin mensuplarına bilerek ve isteyerek barınacak yer gösteren veya erzak yahut silah ve cephane tedarik veya başka yollardan yardım edenlere, başka bir suç oluşturursa bile ayrıca bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası hükümlenir. Bu yardım dernek, siyasi parti, işçi ve meslek kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde ya da öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde yapılırsa yukarıdaki cezanın iki katı hükmedilir.

Bu suretle usul ve furuundan olan hısımlarından veya karı veya koca veya kardeşinden birine barınacak yer gösteren veya yiyecek veya içecek sağlayan kişi hakkında bu cezalar yarısından üçte ikisine kadar azaltılır.

(Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

Birinci fıkrada yazılı şeyleri, meskûn yerde veya çevresinde ya da halkın gelip geçtiği bir yerde ateşlenenler veya patlatanlar yahut bırakanlar, eylemleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde beş yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezası ve on bin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılırlar. Suçun halkın toplu olarak bulunduğu yerlerde veya kamu hizmetlerinin görülmesine ayrılmış binalarda işlenmesi halinde, suç daha ağır bir cezayı gerektirse bile ayrıca bu eylemden dolayı aynı cezaya hükümlenir.

Her kim korku, kaygı veya panik yaratabilecek biçimde her ne amaç ve nedenle olursa olsun, meskûn bir yerde veya çevresinde veya özel veya resmi veya genel yapılara ya da her türlü taşıt araçlarına ya da halkın toplu olarak buldukları diğer yerlere silahla ateş ederse, eylem başka bir suçu oluştursa bile ayrıca iki yıldan aşağı olmamak üzere hapis ve beş bin liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Yukarıdaki iki fıkrada yazılı eylemler, iki veya daha çok kişi tarafından birlikte veya taşıt aracı veya suçun icrasını kolaylaştırıcı başkaca araçlar kullanarak işlenirse cezalar üçte birden yarıya kadar artırılarak hükümlenir.»

MADDE 8. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 5 nci babının 2 nci faslının başlığı ile 313 ncü maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir. :

«Cürüm İşlemek İçin Teşekkül Meydana Getirenler»

«Madde 313. — Her ne surette olursa olsun cürüm işlemek için teşekkül meydana getirenlerden her biri yalnız teşekkülü meydana getirmekten dolayı iki yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Bu teşekkül halk arasında korku, endişe veya panik yaratmak ya da siyasi veya sosyal bir görüşten kaynaklanan amaçla ya da ammenin selameti aleyhine cürümlerle kasten adam öldürmek veya yağma ve yol kesmek ve adam kaldırmak cürümlerini işlemek için meydana getirilmişse verilecek ceza beş yıldan sekiz yıla kadar ağır haptistir.

Teşekkül mensupları dağlarda ve kırlarda veya genel yollarda veya meskûn yerlerde içlerinden iki veya daha ziyadesi silahlı olarak dolaşır veya buluşma yerlerinde ya da emin bir yerde silah saklarsa birinci fıkradaki halde üç yıldan altı yıla ikinci fıkradaki halde yedi yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Teşekkülün yöneticileri hakkında yukarıdaki fıkralar uyarınca hükmedilecek ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Bu maddeye göre tayin olunan ceza sürelerine eşit bir süre ile genel güvenlik gözetimi altında bulundurmaya da karar verilir.

Bu maddede yazılı teşekkül, iki veya daha fazla kimsenin birlikte cürüm işlemek amacı etrafında birleşmesiyle oluşur.

Bu kanun ve diğer kanunlarda yer alan özel hükümler saklıdır.»

MADDE 9. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 314 ncü maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir. :

«Madde 314. — Yukarıdaki madde uyarınca meydana getirilen teşekküllerin mensuplarına bilerek ve isteyerek barınacak yer gösteren veya erzak yahut silah ve cephane tedarik veya başka yollardan yardım edenlere, başka bir suçu oluştursa bile ayrıca bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası hükümlenir. Bu yardım dernek, siyasi parti, işçi ve meslek kuruluşlarına veya bunların yan kuruluşlarına ait bina, lokal, büro veya eklentilerinde ya da öğrenim kurumlarında veya öğrenci yurtlarında veya bunların eklentilerinde yapılırsa yukarıdaki cezanın iki katı hükmedilir.

Bu suretle usul ve furuundan olan hısımlarından veya karı veya koca veya kardeşinden birine barınacak yer gösteren veya yiyecek veya içecek sağlayan kişi hakkında bu cezalar yarısından üçte ikisine kadar azaltılır.»

(Hükümetin teklifi)

MADDE 10. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 315 nci maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

Madde 315. — 313 ncü maddede sözü edilen teşekkül mensuplarının teşekkülün devamı süresince veya meydana geliş amaçları gereği olarak işledikleri cürümlerden dolayı 78 nci maddenin uygulanmasından hâsil olacak ceza üçte birinden yarıya kadar artırılır.

MADDE 11. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 384 ncü maddesinin I, II, III ve IV sayılı bölümleri aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

«I - Zor ve nüfuz kullanarak veya tehditle veya aldatarak kara ulaşım aracını hareket ettirmeye veya hareket halinde bulunanları durduran veya gitmekte olduğu yerden başka yere gönderten kimse bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eylem halkın yararlanmasına ayrılmış kara ulaşım hakkında işlenirse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Eylem silahla veya iki veya daha çok kişi tarafından birlikte işlenirse ceza yarı oranında artırılır.»

«II - Zor veya nüfuz kullanarak veya tehditle veya aldatarak deniz ulaşım aracını hareket ettirmeyen veya hareket halinde bulunanları durduran veya gitmekte olduğu yerden başka bir yere gönderten kimse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eylem halkın yararlanmasına ayrılmış deniz ulaşım aracı hakkında işlenirse üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.

Eylem silahla veya iki veya daha çok kişi tarafından birlikte işlenirse ceza yarı oranında artırılır.»

«III - Her kim bir uçağı kaçırsın veya kaçırmaya teşebbüs ederse üç yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Kaçırılan veya kaçırılmaya teşebbüs edilen uçak halkın yararlanmasına ayrılmış ise dört yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.

Kaçırma veya kaçırmaya teşebbüs eylemi zorla veya tehditle veya aldatarak işlenirse birinci fıkrada yazılı durumda dört yıldan altı yıla, ikinci fıkrada yazılı durumda beş yıldan yedi yıla kadar ağır hapis cezası verilir.»

«IV - Her kim cebir ve şiddet veya tehdit veya hile ile bir uçağı gitmekte olduğu yerden başka bir yere sevk ettirir veya sevk eder veya uçağın hareketini engeller veya bu fiillerden birine teşebbüs ederse on seneden on beş seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.»

MADDE 12. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 516 ncü maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

Madde 516. — Bir kimse her ne şekilde olursa olsun diğer bir kimsenin taşınır veya taşınmaz malını yıkar veya yokeder veya bozar ya da bunlara zarar verirse zarar görenin şikâyeti üzerine altı aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eylem :

1. Görevinden ötürü öç almak amacıyla bir memurun zararına,

2. Kişilere karşı şiddet kullanarak veya 493 ncü maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen araçlardan biri ile,

3. Kamuya ait veya kamu hizmetine veya bir mezhebin ayin ve ibadetine ayrılmış yapılara veya bunların eklentilerine veya taşınır nitelikteki parçalarına ya da askeri yapılar, depolar, tersaneler, fabrikalar, gemiler ya da anıtlar veya heykeller veya eski yapıtlar veya mezarlık ve eklentileri,

4. Setler ya da felâketlere karşı kamunun korunması amacı ile yapılmış koruma araçları ve diğer yapı ya da bir kamu hizmetine ayrılan geçitler ve işaretler,

5. Kanal veya sulamaya ait her türlü doğal veya yapay su yatakları ve bu tür diğer yapılar,

6. Dikilmiş bağ çubukları veya meyvalı ağaç veya fidanlar ile gezi veya alanlardaki ağaçlar.

(Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 10. — Tasarının 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 384 ncü maddesinin I, II ve III sayılı bölümleri aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

«I - Zor veya nüfuz kullanarak veya tehditle veya hileyle kara ulaşım aracının hareket etmesini engelleyen, ettirmeyen veya hareket halinde bulunanları durduran veya gitmekte olduğu yerden başka yere gönderten kimse bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eylem halkın yararlanmasına arz edilmiş kara ulaşım aracı hakkında işlenirse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Eylem silahla veya iki veya daha çok kişi tarafından birlikte işlenirse ceza yarı oranında artırılır.»

«II - Zor veya nüfuz kullanarak veya tehditle veya hileyle deniz ulaşım aracını hareket ettirmeyen veya hareket halinde bulunanları durduran veya gitmekte olduğu yerden başka bir yere götüren veya gönderen kimse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Eylem halkın yararlanmasına arz edilmiş deniz ulaşım aracı hakkında işlenirse üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.

Eylem silahla veya iki veya daha çok kişi tarafından birlikte işlenirse ceza yarı oranında artırılır.»

«III - Her kim bir uçağı kaçırsın veya hareket etmesine engel olur veya bu eylemlere teşebbüs ederse üç yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Kaçırılan veya hareketi engellenen veya bu eylemlere teşebbüs edilen uçak halkın yararlanmasına arz edilmiş ise dört yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir.

Kaçırma veya hareketi engelleme veya bunlara teşebbüs eylemleri zorla veya tehditle veya hileyle işlenirse birinci fıkrada yazılı durumda dört yıldan altı yıla, ikinci fıkrada yazılı durumda beş yıldan yedi yıla kadar ağır hapis cezası verilir.»

MADDE 12. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 516 ncü maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir. :

«Madde 516. — Bir kimse her ne şekilde olursa olsun diğer bir kimsenin taşınır veya taşınmaz malını yıkar veya yok eder veya bozar ya da bunlara zarar verirse zarar görenin şikâyeti üzerine bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Eylem :

1. Görevinden ötürü öç almak amacıyla bir memurun zararına,
2. Kişilere karşı şiddet kullanarak veya 493 ncü maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen araçlardan biri ile,
3. Kamuya ait veya kamu hizmetine veya bir din ve mezhebin ibadetine ayrılmış yapılara veya bunların eklentilerine veya taşınır nitelikteki eşya veya parçalarına ya da askeri yapılar, depolar, tersaneler, fabrikalar, gemiler ya da anıtlar veya heykeller veya eski yapılar veya mezarlık ve eklentileri,
4. Setler ya da felaketlere karşı kanunun korunması amacıyla yapılmış koruma araçları ve diğer yapı ya da bir kamu hizmetine ayrılan gereçler ve işaretler,
5. Kanal veya sulamaya ait her türlü doğal veya yapay su yatakları ve bu tür diğer yapılar,
6. Dikilmiş bağ çubukları veya meyveli ağaç veya fidanlar ile gezi yerleri veya alanlardaki ağaçlar,

(Hükümetin teklifi)

7. Yakıcı veya patlayıcı maddeler kullanılarak motorlu taşıt araçları üzerinde işlenirse failin göreceği ceza eylemin özelliğine veya meydana gelen tehlikenin veya zararın ağırlığına veya yıkılan veya bozulan veya zarar verilen şeyin önemine veya değerine göre bir yıldan yedi yıla kadar hapis ve üç bin liradan yirmi beş bin liraya kadar ağır para cezasıdır.

Bu eylemler hakkında kovuşturma yapılması şikâyete bağlı değildir.»

MADDE 13. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 517 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Madde 517. — Yukarıdaki maddede belirtilen eylemler Hükümete karşı şiddet veya karşı gelme amacı ya da beş ve daha çok kişinin birleşmesiyle işlenirse, eyleme katılanlar hakkında verilen ceza birinci fıkradaki hallerde üçte bir, ikinci fıkradaki hallerde ise yarı oranında artırılır.

Bu hallerde kamu adına kovuşturma yapılır.»

MADDE 14. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 15. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

29 . 12 . 1978

Başbakan <i>B. Ecevit</i>	Devlet Bak. Başbakan Yard. <i>O. Eyüboğlu</i>	Devlet Bak. Başbakan Yar. <i>F. Sükan</i>	Devlet Bak. Başbakan Yar. <i>H. Çetin</i>
Devlet Bakanı <i>E. Akova</i>	Devlet Bakanı <i>L. Doğan</i>	Devlet Bakanı <i>S. Yıldız</i>	Devlet Bakanı <i>A. R. Septioğlu</i>
Devlet Bakanı <i>M. Kılıç</i>	Devlet Bakanı <i>A. Şener</i>	Adalet Bakanı <i>M. Can</i>	Milli Savunma Bakanı <i>H. E. Işık</i>
İçişleri Bakanı <i>I. Özaydınlı</i>	Dışişleri Bakanı <i>G. Ökçün</i>	Maliye Bakanı <i>Z. Müezzinoğlu</i>	Milli Eğitim Bakanı <i>N. Uğur</i>
Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Elçi</i>	Ticaret Bakanı <i>T. Köprülüler</i>	Sağ. ve Sos. Yar. Bakanı <i>M. Tan</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>T. Mataracı</i>
Ulaştırma Bakanı <i>G. Öngüt</i>	Gıda - Tar. ve Hay. Bakanı <i>M. Yüceler</i>	Çalışma Bakanı <i>A. B. Ersoy</i>	Sanayi ve Teknoloji Bakanı <i>O. Alp</i>
İşletmeler Bakanı <i>K. Bulutoğlu</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı <i>D. Baykal</i>	Turizm ve Tanıtma Bakanı <i>A. Coşkun</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>A. Karaaslan</i>
Köy İşleri ve Koop. Bakanı <i>A. Topuz</i>	Orman Bakanı <i>V. İlhan</i>	Gençlik ve Spor Bakanı <i>Y. Çakmur</i>	Sosyal Güvenlik Bakanı <i>H. İşgüzar</i>
	Kültür Bakanı <i>A. T. Kışlalı</i>	Yerel Yönetim Bakanı <i>M. Ödemir</i>	

(Adalet Komisyonunun kabul ettiği metin)

7. Yakıcı veya patlayıcı maddeler kullanılarak motorlu taşıt araçları, Üzerinde işlenirse failin göreceği ceza, eylemin özelliğine veya meydana gelen tehlikenin veya zararın ağırlığına veya yıkılan veya bozulan veya zarar verilen şeyin önemine veya değerine göre bir yıldan yedi yıla kadar hapis ve üç bin liradan yirmi beş bin liraya kadar ağır para cezasıdır. Ancak, 7 nci bentteki halde hapis cezası üç yıldan az olamaz.

Bu eylemler hakkında kovuşturma yapılması şikâyete bağlı değildir.»

MADDE 13. — 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 517 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. :

«Madde 517. — Yukarıdaki maddede belirtilen eylemler Hükümete karşı şiddet veya karşı gelme amacı ya da beş ve daha çok kişinin birleşmesiyle işlenirse, eyleme katılanlar hakkında verilen ceza birinci fıkradaki hallerde üçte bir ikinci fıkradaki hallerde ise yarı oranında artırılır.

Bu hallerde kamu adına kovuşturma yapılır.»

MADDE 14. — Tasarının 14 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Tasarının 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.